

Lyhyet valinnaiset vuosiluokalla 9.

Jokainen oppilas valitsee yhden valinnaisen aineen.

Oppiaineen nimi	Mihin yhteisesti opetettavaan oppiaineeseen valinnaisaine liittyy vai onko ”muu valinnainen aine”	Syventävä	Soveltava
	<i>Ne valinnaisena opiskeltavat vieraat kielet ja muut valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen merkitään päättötodistukseen otsikon ”muut valinnaiset aineet” alle.</i>	<i>Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.</i>	
Luova kirjoittaminen	Äidinkieli	x	
Lukudiplomi – lumoudu lukemisesta kirjallisuusediplomi	Äidinkieli	x	
Kansallispuisto – retkeilykurssi	Maantieto ja biologia (liikunta, terveystieto, kotitalous)		x
Solusta geeniteknologiaan, laborointikurssi	Biologia	x	
Laki- ja turvallisuuskurssi	Yhteiskuntaoppi	x	
Kohti lukiota	Matematiikka	x	
Tekstiilityö C-valinta	Käsityö	x	
Musiikin projekti	Musiikki		x
Kroppa kuntoon	Liikunta	x	
Body and mind	Liikunta	x	
Elämys- ja retkeilykurssi	Liikunta	x	
Palloilu- ja mailapelit	Liikunta	x	
Kuvallinen viestintä	Kuvataide	x	
Pois kotoa, kaikki kondiksessa	Kotitalous		x
Maailmankatsomukset	Muut valinnaiset aineet		x

#muumailma #meidänmaailma #kieliä #kulttuuria	Muut valinnaiset aineet		x
Övning ger färdighet – ruotsia jatko-opintoihin	Ruotsi	x	
Venäjän aakkoskurssi	Muut valinnaiset aineet		x
Matkalla maailman kansalaiseksi	Muut valinnaiset aineet		x
Koodaus	Muut valinnaiset aineet		x
Mediakurssi	Historia	x	

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Luova kirjoittaminen	Syventävä X	Soveltava
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T10 Rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana	S3 Tuotetaan erilaisia tekstejä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

T11 Tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja	S3 Syvennetään tekstitaitoja edelleen. Opiskellaan eri tekstilajien tyylipiirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuotettaessa omia tekstejä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen
T12 Ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana	S3 Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen
T13 Ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintätekologian käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista.	S3 Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita (esim. oikeinkirjoitus) omien tekstien tuottamisessa ja muokkaamisessa.	L2, L4, L5

C

valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Lukudiplomi – lumoudu lukemisesta kirjallisuusdiplomi	Syventävä X	Soveltava
--	---	-------------------------

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T5 ohjata oppilasta kehittymään tekstien lukemisessa, ymmärtämisessä, tulkinassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita.	S2 tekstien tulkitseminen: Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen, harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenslaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisenkeinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista	S2 tekstien tulkitseminen: Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen, harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
	S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta.	
T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen	S2 tekstien tulkitseminen: Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen, harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Kansallispuisto - Retkeilykurssi	Syventävä	Soveltava
		x
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Sisältää yhden pidemmän retken esimerkiksi kansallispuistoon tai muuhun sopivaan kohteeseen. Toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä eri oppiaineiden ja koulujen kanssa.		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Oppilaiden erilaiset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet huomioidaan mm vaihtelevilla opetusmenetelmillä ja oppimisympäristöillä. Oppiaineen sisällä huomioidaan yksilöllinen etenemisnopeus, sisällöt ja välineet sekä sisältöjen eriyttäminen oppilaan taitotason mukaan ylös – tai alaspäin. Käytetään tukena kannustavaa vuorovaikutusta ja osallistavaa opetusta.		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Tarjota oppilaalle tilaisuus saada luontoon liittyviä elämyksiä ja kokemuksia.	Retki arvokkaaseen luontokohteeseen.	L1, L7
T2 Ohjata oppilasta liikkumaan ja toimimaan luonnossa turvallisesti ja vastuullisesti.	Jokamiehenoikeudet, retkeily- ja erätaidot, luonnontuotteet, ensiaputaidot sekä itsestä ja toisista huolehtiminen.	L3, L7
T3 Ohjata oppilasta ymmärtämään luonnon ja liikkumisen terveysvaikutukset.	Liikunnan ja luonnon merkitys fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.	L3

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Solusta geeniteknologiaan, laborointikurssi	Syventävä	Soveltava
	x	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Koulun oman välineistön riittävä taso. Yhteistyö lähialueen tutkimus- ja oppilaitosten kanssa.		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Oppilaiden erilaiset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet huomioidaan mm vaihtelevilla opetusmenetelmillä ja oppimisympäristöillä. Oppiaineen sisällä huomioidaan yksilöllinen etenemisnopeus, sisällöt ja välineet sekä sisältöjen eriyttäminen oppilaan taitotason mukaan ylös – tai alaspäin. Käytetään tukena kannustavaa vuorovaikutusta ja osallistavaa opetusta.		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Innostaa oppilasta tekemään pienimuotoisia tutkimuksia ja syventämään luonnontieteellistä ajattelutapaa.	Sisältöjä valitaan esimerkiksi omien solujen, anatomian ja aistien tutkiminen sekä mikrobiologia.	L1, L5
T2 Ohjata oppilasta käyttämään laboratoriovälineitä ja mikroskooppeja.	Mikroskoopin käyttö ja laborointi.	L1

T3 Ohjata oppilasta tutustumaan geeniteknologian mahdollisuuksiin ja saavutuksiin.	Ajankohtaisten ilmiöiden tarkastelu mediassa.	L5
---	---	----

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Yhteiskuntaoppi : Laki- ja turvallisuuskurssi	Syventävä	Soveltava
	X	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Monipuoliset vierailut ja vierailijat, monimuoto-opiskelu		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Laki: Ohjataan oppilasta ymmärtämään lainsäädäntöä ja normien merkitystä yhteiskunnassa.	Perehdytään arkielämää sääteleviin lakeihin ja normeihin. Monipuolisten työtapojen ja yhteistyötahojen kautta.	L 1-7

T2 Turvallisuus: Oppii tuntemaan omat velvollisuutensa ja oikeutensa.	Tunnistetaan arjen riskitekijöitä ja varaudutaan toimimaan niiden ehkäisemiseksi. Monipuolisten työtapojen ja yhteistyötahojen kautta.	L 1-7
--	---	-------

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Kohti lukiota	Syventävä	Soveltava
	X Matematiikka	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
Matematiikka T1-T6, T10	Kurssilla kerrataan tärkeimpiä asioita peruskoulun matematiikasta sekä harjoitellaan uusia asioita erityisesti lukio-opintoja silmällä pitäen. Oppilaan laskutaidot varmentuvat ja hän oppii luottamaan itseensä ja ottamaan vastuun omasta oppimisestaan matematiikassa sekä työskentelemään keskittyneesti ja pitkäjänteisesti tehtävien ratkaisemiseksi. Sisältöjä voivat olla esimerkiksi polynomilaskenta, rationaalilausekkeet, funktiot ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen.	L1

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Käsityö, Tekstiilityö	Syventävä	Soveltava
	x	

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Monipuoliset laitteet ja koneet, työvälineet ja ympäristöt mahdollistavat monimateriaalisen käsityön oppimisen ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen. Arkielämää, hyödynnetään mobiililaitteita ja harjaannutaan käyttämään teknologiaa hyväksi suunnittelussa ja dokumentoinnissa. Opetuksessa käytetään tekstiilityön työtapoja.
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeisiä ohjauksen/tuen järjestämisessä on pedagogisesti erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan oppilaiden käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä. Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtavoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään sen mukaisia eritettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa.

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi, rohkeasti eri materiaaleja kokeillen.	S1 S2 S3	L1 L3

Oppiaineen nimi: Musiikin projekti	Syventävä	Soveltava
	x	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Osa projektista voi tapahtua koulun tilojen ulkopuolella		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä.	Harjoitellaan yhteismusisointia projektin yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.	L2, L7
T2 Ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä.	Ohjataan oppilasta terveelliseen äänenkäyttöön ja äänen hallintaan. Rohkaistaan oppilasta käyttämään ääntä monipuolisesti. Opetellaan mikrofonin käyttöä.	L2
T3 Kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin.	Ohjataan oppilasta harjoittelemaan tavoitteellisesti yhden tai useamman instrumentin soittamista osana projektin tuotosta.	L2
T6 Kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata häntä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	Ohjataan oppilaita hyödyntämään musiikillista keksintää osana projektin tuotosta.	L2, L5, L7

T10 Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin.	Ohjataan oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin. Kannustetaan oppilasta löytämään myönteisiä musiikillisia elämyksiä ja käyttämään musiikkia itsesäätelyn keinona.	L3, L4
T11 Ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.	Opetellaan huolehtimaan kuulosta ja pitämään huolta musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.	L3, L5
T12 Ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	Suunnitellaan yhdessä musiikillinen tuotos. Ohjataan oppilasta asettamaan tavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti. Tuotos toteutetaan yhdessä sovitulla tavalla.	L1, L6

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: LIIKUNTA – Kroppa Kuntoon Liikunnasta ja lihaskuntoharjoittelusta kiinnostuneille. Pyrkimys kehittää fyysisen kunnon ominaisuuksia: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta. Kurssin ohjelma rakentuu lihaskuntoharjoittelusta, aerobisesta liikunnasta ja lihahuollosta.	Syventävä	Soveltava
	x	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään kaupungissa tarjottavia liikuntapalveluja esim. kuntokeskuksia sekä liikuntateknologiaa.		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	L3
T2 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	L1, L3

T3 Auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	L3, L5, L6
---	----	------------

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: LIIKUNTA – Body and mind Kurssin sisältöihin kuuluvat mm. tanssin ja voimistelun eri muodot sekä kehonhallintaharjoitukset, lihashuolto ja rentoutuminen. Sisältöä suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Kurssilaisten on halutessaan mahdollista osallistua Koululiikuntaliiton PowerMover- tanssikilpailuun.	Syventävä	Soveltava
	X	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.	S3	L1, L2

T2 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan.	S1	L3
T3 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	L3

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: LIIKUNTA – Elämys- ja retkeilykurssi Kurssin tavoitteena on tukea oppilaan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä elämyksellisten liikuntakokemusten kautta. Kurssilla voidaan toteuttaa yksi tai useampia retkiä lähiympäristöön tai kauemmaksi. Esimerkiksi: pyöräretki, melontaretki tai patikointi. Sisällöt suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.	Syventävä	Soveltava
	x	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
--	-----------------	--------------------------------

T1 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan.	S1	L3, L6, L7
T2 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	L2, L3, L6, L7
T3 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.	S3	L1, L2

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: LIIKUNTA – Palloilu- ja mailapelit	Syventävä	Soveltava
	x	
Kurssilla tutustutaan eri pallo- ja mailapeleihin vuodenaikoja hyödyntäen. Tavoitteena oppia eri pallo- ja mailapelien perustaidot, tiedot ja -säännöt. Painotetaan peliharjoituksia.		
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia liikuntapaikkoja.		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.	S1	L1, L3, L4
T2 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa.	S1	L3
T3 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	S2	L2, L6, L7

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Kuvallinen viestintä	Syventävä	Soveltava
	x	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
Kuvataide T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
Kuvataide T8	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
Kuvataide T11	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Pois kotoa, kaikki kondiksessa	Syventävä	Soveltava
		x
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1. Vahvistaa oppilaan arjenhallintataitoja kannustamalla oppilasta etsimään tietoa, suunnittelemaan ja organisoimaan kotitalouden perustaitojen hallinnassa tarvittavia taitoja huomioiden taloudellisuus, hygieenisuus, turvallisuus, ergonomisuus, esteettisyys sekä kestävä kehitys.	Vuokra-asuminen, taloustaidot, vaatehuolto, kodinhoito, opiskelijan terveelliset arkiruoat, juhlat, esim. tupaantuliaiset	L1, L3, L4, L5, L7

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Maailmankatsomukset	Syventävä	Soveltava
		X
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Erilaisiin maailmankatsomuksiin tutustuminen Ohjataan oppilasta tutustumaan eri maailmankatsomuksiin monipuolisesti.	Maailmanuskonnot, herätysliikkeet, erilaiset maailmankatsomukset. Perehdytään, tutkitaan, keskustellaan ja pohditaan. Medianäkyvyys.	L 1-7

T2 Erilaisiin kulttuureihin tutustuminen Ohjataan oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin. Oppiaineen nimi:				L 1-7
#nuumaaailma#meidänmaailma#kieliä#kulttuuria		Syventävä	Soveltava	
Katsomusten vaikutus yhteiskuntaan Ohjataan oppilasta tiedostamaan katsomusten vaikutus yhteiskuntaan.			x	L 1-7
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Toteutus kunkin koulun mahdollisuuksien mukaan (hankkeet, laitteet, kontaktit jne.)				
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:				

C valinnaisaine 0+1 vvh

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjaa oppilasta tutustumaan kieliin monipuolisesti.	Tutustutaan joihinkin kieliin eri oppimisympäristöissä. Harjoitellaan valittujen kielten peruselementtejä.	L2, L5

T2 Auttaa oppilasta ymmärtämään eri kulttuureja sekä kulttuurien välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja.	Tutustutaan eri kulttuureihin monipuolisin keinoin.	L2, L4
T3 Kannustaa oppilasta käyttämään kieliä erilaisissa arkipäivän tilanteissa.	Harjoitellaan arkipäivän tilanteita eri kielillä huomioiden kohdekulttuurille tyypilliset piirteet.	L2, L3

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Övning ger färdighet - ruotsia jatko-opintoihin	Syventävä	Soveltava
	x	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Oppilas vahvistaa kielenosaamisen perustaitoja sekä laajentaa taitoa tulkita ja tuottaa tekstejä jatko-opintoja silmällä pitäen.		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Kurssi on tarkoitettu niille oppilaille, jotka haluavat vahvistaa taitojaan ja osaamistaan jatko-opintojaan ajatellen.		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta vahvistamaan kielenosaamisen perustaitoja.	Kerrataan jo opittuja rakenteita ja sanastoa sekä harjoitellaan kuullun- ja tekstinymmärtämistä.	L1
T2 Ohjata oppilasta laajentamaan taitoa tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä.	Harjoitellaan erilaisten kirjallisten ja suullisten tuotosten tekemistä monipuolisesti.	L1, L4, L5
T3 Ohjata oppilasta tiedostamaan kielen elävä yhteys kulttuuriin.	Tutustutaan kielen kulttuurisiin näkökulmiin, esimerkiksi eroihin suomenruotsin ja ruotsinruotsin välillä.	L1, L2

Oppiaineen nimi: Venäjän aakkoskurssi	Syventävä	Soveltava
		x
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta tutustumaan venäjän kielen aakkosiin	S1, S2, S3 (ops 2014)	L2, L4
T2 Rohkaista oppilasta harjoittelemaan kirjoittamista ja lukemaan lyhyitä ilmauksia	S1, S2, S3 (ops 2014)	L2, L4, L5
T3 Tutustuttaa oppilas numeroihin 0-20 ja yleisimpiin kohteliaisuusfraaseihin	S1, S2, S3 (ops 2014)	L2, L4

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: MATKALLA MAAILMANKANSALAISEKSI	Syventävä	Soveltava
		X
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Kokonaisuus yhdistää globaalikasvatuksen teemat sekä kulttuurien ja kielten opiskelun. Kokonaisuudessa otetaan huomioon mahdollisuudet erilaisten hankkeiden hyödyntämiseen.		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta kehittämään maailmankansalaisen taitojaan.	Ohjata oppilasta vahvistamaan omia arjenhallinnan taitoja erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä. Harjoitellaan viestintä- ja tietoteknologista osaamista globaalina vuorovaikutuskeinona.	L2, L3, L5
T2 Auttaa oppilasta kohti aktiivista kansalaisuutta globaalikasvatuksen teemojen kautta.	Pohditaan erilaisia globalisaation ilmiöitä ja ohjataan tiedostamaan globaaleja riippuvuussuhteita. Kannustetaan oppilasta aktiivisuuteen ja mielipiteiden ilmaisusta toimintaan.	L2, L7

T3 Ohjata oppilasta kielten käyttämiseen ja kulttuuristen seikkojen tiedostamiseen.	Oppilailla on mahdollisuus saada lisätietoa kielistä ja kulttuureista käytännönläheisestä näkökulmasta. Kannustetaan oppilasta tarkastelemaan tietoa kriittisesti erityisesti stereotyypioiden näkökulmasta mediakriittisyyttä unohtamatta.	L1, L2, L4
--	---	------------

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Koodaus	Syventävä	Soveltava
		X
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Tutustutetaan oppilas käyttämään jotain ohjelmointikieltä tai lohko-ohjelmointia.	Kielen perusteet. Yleisimmät komennot ja kielen rakenne.	L1, L5

T2 Ohjataan oppilas tuottamaan omia pieniä ohjelmia ohjeita noudattaen.	Toimivan ohjelman valmistaminen.	L1, L5
T3 Ohjataan oppilasta ymmärtämään ohjelmoinnin merkitystä omassa arkielämässään ja osana yhteiskunnan toimintaa.	Hyödynnetään ohjelmointia arkielämässä.	L2, L6

C valinnaisaine 0+1 vvh

Oppiaineen nimi: Mediakurssi (historia)	Syventävä	Soveltava
	X	
Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet: Vierailuja museoon, draamatehtävät		
Tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet:		

9. vuosiluokka Tavoitteet (opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat/ilmiöt joiden parissa työskennellään)	Sisällöt	Laaja-alainen osaaminen
T1 Monilukutaito Ohjata oppilasta ymmärtämään eri lähteitä.	Harjoitellaan erilaisten viestintäkeinojen käyttöä draaman ja kirjallisten tehtävien avulla (mediakritiikki, lähdekritiikki, faktan ja fiktion ero). Totutellaan arvioimaan ja saamaan vertaispalautetta.	L 1-7
T2 Viestintä eri aikoina Ohjata oppilasta ymmärtämään viestinnän keinoja ja tavoitteita eri aikoina.	Harjoitellaan aikaan sidonnaisten viestintävälineiden käyttöä (propaganda julisteet, kirjeet, elokuvat, viestintävälineet). Totutellaan arvioimaan ja saamaan vertaispalautetta.	L 1-7
T3 Vaikuttaminen eri aikoina Ohjata oppilasta vertaamaan tiedonvälityksen kehittymistä eri aikoina.	Harjoitellaan ja pohditaan, miten viestintä on vaikuttanut ja keneen eri aikoina. Totutellaan arvioimaan ja saamaan vertaispalautetta.	L 1-7